

บทบาทกรมวิทยาศาสตร์บริการ กับ NQI สู่ T.4.0

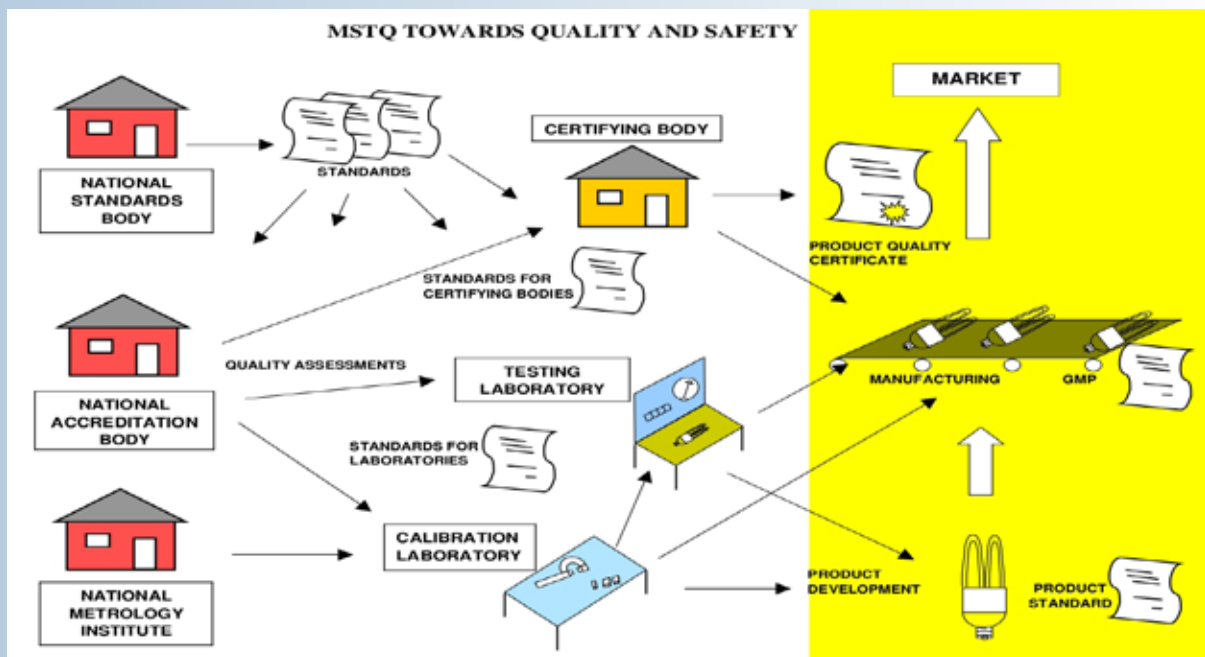
ดร.พามาน ท่าจีน

ผู้อำนวยการ

กองความสามารถห้องปฏิบัติการและรับรองผลิตภัณฑ์

ประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจจะมีโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพที่เข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure, NQI) เป็นโครงสร้างพื้นฐานแห่งรัฐที่สำคัญและจำเป็นในการเอาชนะอุปสรรคทางการค้าเชิงเทคนิค โครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวประกอบขึ้นจาก มาตรวิทยา (Metrology) การมาตรฐาน (Standardization) การทดสอบ (Testing) และด้านคุณภาพ (Quality) ซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างคุณภาพให้แก่สินค้า

ดังนั้นเพื่อแสดงว่า “ผลิตภัณฑ์มีสมบัติตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็ นสมบัติในลักษณะบังคับตามกฎหมายของประเทศ นั้น หรือเป็นสมบัติความต้องการของตลาด” ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและผ่านการตรวจสอบตามมาตรฐานของสินค้านั้นจะสามารถติดฉลากรับรองคุณภาพสินค้า ต้องได้รับการตรวจสอบ/ทดสอบจากห้องปฏิบัติการของผู้ผลิตเอง หรือห้องปฏิบัติการทดสอบที่ให้บริการจากภายนอก เครื่องมือวัดที่ใช้ในห้องปฏิบัติการทดสอบ และเครื่องมือวัดที่ใช้ในขบวนการผลิต ต้องผ่านการสอบเทียบเครื่องมือวัดจากห้องปฏิบัติการสอบเทียบ ทั้งนี้ห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบจะเป็นที่น่าเชื่อถือได้ก็ต้งดำเนินการตามมาตรฐานและได้รับการรับรองระบบงานตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 จากหน่วยตรวจรับรองระบบงาน (Accreditation Body)

รูปแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ

ในระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ กรมวิทยาศาสตร์บริการมีบทบาทเป็น

1. หน่วยรับรองระบบงานความสามารถห้องปฏิบัติการ (Laboratory Accreditation Body)
2. ผู้จัดกิจกรรมทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ (Proficiency Testing Provider)
3. ผู้ผลิตวัสดุอ้างอิง (Reference Material Producer)
4. ห้องปฏิบัติการทดสอบเพื่อประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ (Testing Laboratory)
5. ห้องปฏิบัติการสอบเทียบเครื่องมือวัด (Calibration Laboratory)
6. หน่วยวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ (Research Unit for Product Development)
7. หน่วยรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ (Product Certificate Unit)

อย่างไรก็ตาม กรมวิทยาศาสตร์บริการมีแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับผลิตภัณฑ์นวัตกรรมและสนับสนุนแนวทางของประเทศสู่ Thailand 4.0 จึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยมีโครงการรองรับดังนี้

1. โครงการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ เพื่อการส่งออก
2. โครงการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนด้วยวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
3. โครงการศูนย์รวมบริการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการมาตรฐานสากล แบบครบวงจร
4. โครงการผลิตวัสดุอ้างอิงตามมาตรฐานสากลเพื่อการพัฒนาความสามารถห้องปฏิบัติการ
5. โครงการยกระดับความสามารถการทดสอบผลิตภัณฑ์นวัตกรรม
6. โครงการยกระดับความสามารถห้องปฏิบัติการสอบเทียบ

กรมวิทยาศาสตร์บริการมุ่งมั่นที่จะส่งมอบงานบริการที่ดี มีคุณภาพ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการมีกลไกสนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสามารถแข่งขันในตลาดโลก ผู้ประกอบการไทยหรือผู้ประกอบการต่างชาติจึงมั่นใจที่จะลงทุนในประเทศไทย และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย จะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค ทั้งหมดนี้จะนำพาให้ประเทศไทยก้าวเดินต่อไป อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานระยะ 20 ปี ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ

วลัยพร ร่มรื่น

นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
สำนักงานเลขาธิการกรม

จากที่รัฐบาลมีเป้าหมายส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564) รวมทั้งได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศไทยให้มีความมั่นคง ประชาชนมีความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเป็นฐานพัฒนาเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย รวมทั้งได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีบทบาทภารกิจให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ ที่เป็นการให้บริการงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่หลากหลาย มุ่งเป้าหมายนำกลไกวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าไทย การใช้ประโยชน์และการถ่ายทอดความรู้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อทำให้เกิดการรับรองสินค้าในเชิงคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นว่าสินค้ามีความปลอดภัย ส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาลที่มีเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว และเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเป็นฐานพัฒนาเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย รวมทั้งสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในพื้นที่แต่ละภูมิภาค

นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์บริการให้ความสำคัญการให้บริการผู้ประกอบการตลอดจนประชาชนทั่วไป จึงพัฒนาศูนย์บริการราชการสะดวกของกรมวิทยาศาสตร์บริการ : GECC-DSS เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งสถานที่ การให้บริการที่เข้าถึงง่าย งานบริการต่อเนื่องครบวงจร มีการเชื่อมโยงระบบทำงานร่วมกันทั่วทั้งองค์กร ซึ่งการผลักดันงานในแต่ละด้าน จะเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ประกอบการ ผู้รับบริการรวมถึงผู้สนใจทั่วไป ตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0

การดำเนินงานของกรมวิทยาศาสตร์ได้ผลักดันและสนับสนุนการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและการทดสอบในห้องปฏิบัติการไปพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และสินค้าOTOP เพื่อให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในการดำเนินการระยะต่อจากนี้มีแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานรองรับระยะ 5 ปี 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี ตามลำดับตามแผนภาพดังนี้

แผนภาพแสดงแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานระยะ 20 ปี ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ

ที่มา ฝ่ายแผนงาน update วันที่ 13 มีนาคม 2560